

Læringsudvalg

07-10-2022

REFERAT

Dato: fredag den 19. august kl. 10:30-14:00**Mødested:** Danmarks Biblioteksforening, Farvergade 27D, 2, København.**Medlemmer:**

Filiz Thunø (A), Roskilde (formand)
Helle Bak Andreasen (V), Jammerbugt
Jesper Wittenburg (A), Frederikssund
Britta Bitsch (F), Vejle
Carsten Petersen (C), Sorø
Kristine Nygaard, Aalborg
Claus Hagstrøm Hansen, Horsens
Britta Thuun-Petersen, Viborg
Ann-Britt von Seelen, Esbjerg

Afbud:

Britta Thuun-Petersen, Viborg
Ann-Britt von Seelen, Esbjerg (er ved en fejl ikke blevet indkaldt)

Sekretær for udvalget:

Michel Steen-Hansen

Til mødet har vi indbudt projektleder Lisbet Vestergaard kl. 11.30-12.30

Tidsplan	Sager
10:30-10:35	Godkendelse af dagsorden 2
10:35-11:00	Eksisterende planer med betydning for udvalgets arbejde..... 2
11:00-11:30	Læringsudvalgets arbejdsform og opgaver 3
11:30-12:30	TEMADRØFTELSE: Børn og unges læsning..... 4
13:00-13:45	Læringsudvalgets fremtidige fokus..... 6
13.45-14.00	Fremtidige møder og temaer..... 7
12.30-13.00	Frokost

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagens dagsorden.

[Referat](#) fra repræsentantskabsmøde den 20. maj til orientering.

Indstilling

Godkendes.

Afgørelse

Godkendt, med bemærkning om, at Ann-Britt von Seelen, som blev valgt ind ved suppleringsvalget, ved en fejl ikke er blevet indkaldt til mødet.

2. Eksisterende planer med betydning for udvalgets arbejde

Sagsfremstilling

En kort beskrivelse af de tidligere vedtagne planer og de økonomiske rammer.

I kan her se det vedtagne budget for i år [Budget 2022](#)

På mødet vil punktet blive indledt med en gennemgang af de økonomiske rammer og tidligere vedtagelser med fremadrettet konsekvenser.

Danmarks Biblioteksforening og Tænk tanken Fremtidige Biblioteker har igangsat en række projekter der kan have interesse for udvalget arbejde og som kan give en synergi.

Tænk tanken Fremtidens Biblioteker

[Tænk tanken Fremtidens Biblioteker](#) blev etableret på initiativ af Danmarks Biblioteksforening i juni 2012. Tænk tanken repræsenterer omkring 40 folkebiblioteker, biblioteksorganisationer, forskningsbiblioteker og en række private virksomheder, der deltager aktivt i Tænk tankens aktiviteter og støtter arbejdet økonomisk.

Tænk tanken er etableret for at skabe viden, der kan være med til at finde løsninger på nogle af samfundets og bibliotekernes udfordringer. Gennem en række projekter som typisk strækker sig over 1,5 - 2 år, ønsker Tænk tanken at undersøge og skabe debat om, hvilken rolle bibliotekerne skal have i fremtidens samfund. Det er bl.a. Tænk tanken der står bag den nye store læseundersøgelse vi også har på dagsordenen på dagens møde.

Der er mulighed for at lave samskabende projekter med Tænk tanken

Unge, demokrati og skønlitteratur

Tænk tanken er sammen med Læseforeningen i gang med at udvikle demokrati læseforløb sammen med unge læseguides, kommuner, skoler, biblioteker og civilsamfundsorganisationer på tværs af landet. Projektet skal styrke unges stemme og samfund engagement gennem fælles læseoplevelser. Læs mere [her](#)

Børn og unges læsning 2021

Undersøgelsen Børn og unges læsning 2021 er omdrejningspunktet for projektet "Ny viden: Børn og unges læseglæde og læsefællesskaber". Projektet bygger på et partnerskab mellem Center for Anvendt Skoleforskning og Tænk tanken Fremtidens Biblioteker. Den vender vi tilbage til som temadrøftelse under pkt. 4.

FakeNews Laboratorium

Danmarks Biblioteksforening fik ½ mio. til projektet fra april 2022 til april 2023 – som projektstøtte fra Kulturstyrelsen. Der er deltidsansat en projektleder. Fire forbundne indsatser, som giver unge teoretisk ballast og konkrete redskaber til at orientere sig i en digitaliseret verden fyldt med misinformation. De inkluderer undervisningsforløb om fake news og kildekritik på internettet, digitalt læringsmateriale, mangesidige formidlingstiltag samt aktivering af unge digitale ambassadører. Tilsammen skal de sikre, at målgruppen opnår større forståelse for fake news, der ændrer rammerne om den demokratiske samtale.

På Tænk tanken Fremtidige Biblioteker hjemmeside kan I finde en del flere aktiviteter som kan have interesse. Se fremtidensbiblioteker.dk/

På mødet lægges op til en drøftelse af om der skal arbejdes med nogle af de eksisterende aktiviteter.

Indstilling

Til drøftelse – og skal ses i sammenhæng med dagens temadrøftelse.

Afgørelse

Formålet drøftet – se de konkrete beslutninger under pkt. 5.

3. Læringsudvalgets arbejdsform og opgaver

Sagsfremstilling

Vi laver en kort beskrivelse af Læringsudvalgets opgaver.

Læringsudvalget

Læring er centralt for velfærdssamfundets udvikling, derfor er samarbejdet imellem læringsinstitutioner og folkebiblioteket vigtigt. Samarbejder som oftest udspiller sig lokalt men rammesættes nationalt.

Folkebibliotekets kompetencer som dannelse sinstitution kan skabe læring i et bredere samfundsmæssigt perspektiv i samarbejde med uddannelsernes instrumentelle læringsfokus.

Bibliotekerne skal derfor indtænkes som del af kommunernes læringsfællesskaber, og derigennem understøtte læringsprocessen.

På den baggrund nedsætter Danmarks Biblioteksforening et Læringsudvalg.

Formål

- At styrke den demokratiske samtale
- At arbejde for det lokale folkebibliotek som en naturlig del af kommunernes videns- og læringsstrategier, herunder sikre fælles anvendelse af digitale ressourcer

- At bidrage til definitionen af det fælles, som er kernen i partnerskabet mellem kommunens uddannelsesinstitutioner og koble det til en livsmestrings- og trivselsdagsorden
- At arbejde for folkebibliotekernes plads i national og lokal uddannelsespolitik
- At arbejde for etablering af national digital overbygning med fokus på adgang til digitale ressourcer på tværs af biblioteker, skoler og uddannelsesinstitutioner.

Rammer

Udvalget holdes som udgangspunkt kvartalsvise møder eller efter behov. På første møde opstilles en række resultatmål ud fra indsatsområdet, som sendes til FU.

Organisation

Læringsudvalget nedsættes for en fireårig periode af Repræsentantskabet på dets konstituerende møde efter nyvalg.

Repræsentantskabet vælger en politisk formand (valggruppe A) fire politiske repræsentanter (valggruppe A), fire faglige repræsentanter (valggruppe B). Et af medlemmerne skal være forretningsudvalgsmedlem, og vil indtræde i rollen som næstformand.

Se mere om udvalget her db.dk/laeringsudvalget/

- Der lægges op til en åben drøftelse af de fremtidige møder, herunder antal, form og indhold?
- Temaer?
- Dagsorden og forretningsorden?
- I forhold til udvalgets videre arbejder vender vi tilbage til de endelige konklusioner i punkt 5 og 6.

Indstilling

Til drøftelse – og beslutning om form og indsatsområder i perioden.

Afgørelse

Sagen drøftet – se beslutning under pkt. 5.

4. TEMADRØFTELSE: Børn og unges læsning

Som I sikkert har bemærket, blev den nye store undersøgelse [Børn og unges læsning 2021](#) præsenteret her i juni 2022.

Derfor lægges op til en temadrøftelse.

Børn og unges læsning 2021

Projektleder Lisbet Vestergaard præsenterer undersøgelsens hovedresultater og kommer med bud på, hvordan Læringsudvalget i et bibliotekspolitisk perspektiv kan følge op på rapportens resultater og anbefalinger. Hvor er det mest oplagt at tage fat? Hvordan kan arbejdet med børn og unges læsekultur revitaliseres? Hvilke erfaringer skal vi tage med os fra arbejdet med Oplæg til en national læsestrategi? (2019).

Sammen med en kort explainer-video og to podcasts ligger undersøgelsen som gratis e-bog på <https://www.fremtidensbiblioteker.dk/brn-og-unges-lsning-20211>

Baggrund

Der har længe været fokus på børn og unges læsning i en verden præget af digitalisering og let adgang til mange medier, ikke mindst i kølvandet på undersøgelsen Børns læsning 2017. Den viste et tydeligt fald i børns læsning. Her 4 år efter er vi klar med nye tal i bogen 'Børn og unges læsning 2021'.

Undersøgelsen er gennemført af Center for Anvendt Skoleforskning for [Tænketanken Fremtidens Biblioteker](#). I 2021 ser den negative udvikling ud til at være stoppet. Børn og unge læser lige så ofte i fritiden, som de gjorde i 2017, men den peger på, at børns lyst til at læse for sjov falder, jo ældre de bliver. Med Børn og unges læsning 2021 får vi et nuanceret billede af børn og unges læse- og medievaner og giver samtidig faglige anbefalinger og inspiration til, hvordan skole og biblioteker kan arbejde med børn og unges læsning samt input til de vigtige drøftelser om, hvordan vi skal styrke børn og unges læsekultur.

På baggrund af undersøgelsen i 2017 skabte Danmarks Biblioteksforening en læsekoalition, som i 2019 overrakte oplæg til [NATIONAL LÆSESTRATEGI](#) til Kulturministeren. Den blev ikke vedtaget af Folketinget som samlet strategi, men en række af tiltagene er gennemført fra både statsligt og kommunalt hold. Læsekoalitionen omfatter både repræsentanter fra pædagoger, lærere, bibliotekarer, boghandlere, forlag og bibliotekarer. Den samles igen i august – og en del af dem deltog i bibliotekernes arrangement på Folkemødet.

10 hovedresultater

Børn og unges læsning 2021 rummer både kvantitative og kvalitative resultater. Her kommer 10 overordnede resultater, der sammenfatter de væsentligste tendenser i børn og unges læse- og medievaner og biblioteksbrug

- 1 Børn og unges læselyst falder med alderen
- 2 Børn og unge bruger samme tid på at læse i fritiden som i 2017
- 3 Børn og unges læselyst varierer med køn og læsekultur i hjemmet

4 Børn og unges brug af e-bøger og lydbøger er vokset

5 Børn og unges læsevaner og inspirationskilder ændrer sig med den digitale udvikling

6 Børn og unge foretrækker fortsat humor som genre

7 Børn og unges brug af digitale medier er stigende

8 Brug af sociale medier hænger sammen med mindre fritidslæsning og svagere opmærksomhed

9 De ældste elever kommer fortsat ikke på skolebiblioteket

10 Halvdelen af eleverne kommer aldrig på folkebiblioteket men de fleste kender eReolen GO!

Læs hovedresultaterne side 14 - 17 i [bogen](#)

Indstilling

Drøftelse om politiske tiltag som opfølgning på undersøgelsen.

Afgørelse

Sagen drøftet ud fra Lisbet Vestergaards oplæg – se det [her](#)

Der arbejdes videre med følgende emner og anbefalinger.

5 faglige anbefalinger

1. Vær opsøgende, og begynd selv dialogen om læsning, litteratur og bøger.
2. Tilpas formidlingen til den enkelte.
3. Iscenesæt læsningen og skab rammerne for den gode og fordybende læsning.
4. Brug et udvidet sprog om læselyst, læseglæde og læseinteresse.
5. Tal med børn og unge om fordele og ulemper ved SoMe.

Emner der kan prioriteres og arbejdes videre med

- Massiv formidling af undersøgelsen, også lokalt.
- Langt stærkere satsning på samarbejde mellem folkebiblioteker og grundskoler.
- Forældreindsats: Pysken hen mod guleroden?
- BOGglad-runde 2? Nu med fokus på 12-16 år og penge til formidling, ikke blot bøger?
- Stærkere strategisk alliance med Dansk lærerforening og PLC-foreningerne?
- Udvidelse af Læsekoalitionens deltagerkreds?
- Input til Strategisk Biblioteksudvalg i regi af Kulturministeriet?

5. Læringsudvalgets fremtidige fokus

Sagsfremstilling

Vi starter med en idestorm om hvad vi hver især finder er interessant og relevant at sætte i søen.

Herunder drøfter vi kursen, temaer og hvordan arbejdsformen skal være.

Vi drøfter også, hvordan vi skal navigere i forhold til Forretningsudvalget og de andre DB-udvalg. Man kunne også forestille sig, at vi i det kommende år holdt fællesmøde med de andre udvalg og satte en fælles kurs, ud fra de emner udvalget vælger at arbejde med.

På mødet skaber vi en proces, hvor vi lægger op til at udvikle idéer, komme med politiske mål og indspil til hvordan fremtidens arbejde planlægges.

Indstilling

Til drøftelse og planlægning af konkrete tiltag.

Afgørelse

Emner der skal arbejdes med og som temasættes på fremtidige møder:

- Oplæg til de kommunale kultur- og fritidspolitikker.
 - Inspirationskatalog til med best practices til kultur- og fritidspolitikker.
- En politisk dagsordningssætning og beskrivelse af betydningen af LÆSNING og bibliotekernes rolle. Potentiale i at skabe sammenhæng mellem folkeskole og folkebibliotek.
- Der skal skabes særlig fokus på samarbejde mellem folkeskole og folkebibliotekssektoren.
- Samtidig med der skabes fokus på samarbejdsrelationer på tværsektorielle samarbejder fra daginstitutioner, ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.
- At tale folkebiblioteket op som samarbejdspartner.
- Samarbejdsformer med de pædagogiske læringscentre – herunder at skabe samarbejder om læselyst.
- Et tema kunne være "Biblioteker og læringsmål".
- Et fokus på "fake news" og lære kvalificeret at forholde sig til nyheder.
- Tema: **Læsepride** – "make læsning great again".
- Der kan arbejdes med at undersøge kommunernes forskellige lærings- og læsestrategier – og hvordan bibliotekerne er inddraget.
- At skabe en sammenhæng mellem trivsel og læsning f.eks. i at kæde sammenhæng mellem Roskildes Trivselsundersøgelse og læseundersøgelser.
- At gøre læsning til noget prestigefyldt med "læserollemodeller" på linje med sportsstjerner. At skabe læseambassadører.
- Inspirationsmaterialer best practices på læseindsatser.
- Aalborg samarbejdet med en masse biblioteker omkring inddragelse af børn i læsning "Det starter med børnene".

Der skal arbejde med forskellige

- Kampagner
- Politiske initiativer
- Lobby indsats
- Iværksætte undersøgelser.

Til inspiration er der Kulturens Topmøde den 6. december 2022 – i regi af organisationen Dansk Kulturliv - Fagligt indspark // KULTUR SOM SUNDHED
<https://www.danskkulturliv.dk/arrangementer/kulturens-topmode>

Sagsfremstilling

Der laves en doodle på efterårets møder som temasættes.

Den 11. november er der **Repræsentantskabsmøde** i Albertslund.

Indstilling

Til afgørelse og orientering.

Afgørelse

Der planlægges et fysisk møde i starten af oktober på Vartov.

(hvis dette ikke kan lade sig gøre, kan der undtagelsesvis planlægges digitale møder).

Der udsendes doodle på følgende muligheder:

- 7. oktober kl. 10.30-15.00 - Vartov

- 14. oktober kl. 10.30-15.00 – Vartov

- Alternativt den 11. oktober på Ballerup Bibliotek kl. 10.00-13.00 – hvorefter der er Kulturledertræf "At lede med verdensmål" – hvor alle er velkomne, se her:

<https://www.danskkulturliv.dk/arrangementer/netvaerk-for-kulturledere>

EVT.

Filiz Thunø

Formand

Michel Steen-Hansen

Direktør